

AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI
TARİH PROGRAMI
TARİH YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
DERS BİLGİ FORMU

Dersin Adı	Osmanlı Devleti'nde Reform ve Bürokrasi								
Ders Kodu	TRH567			Ders Düzeyi			Yüksek Lisans		
AKTS Kredi	5	İş Yüğü	124 (Saat)	Teori	3	Uygulama	0	Laboratuvar	0
Dersin Amacı	Osmanlı merkez ve taşra bürokrasisinin oluşumu, gelişimi ve XIX. yüzyıl reform dönemindeki değişimi ve dönüşümü ele alınacaktır.								
Özet İçeriği	Osmanlı merkez ve taşra bürokrasisinin oluşum süreci ele alınarak klasik dönem kalemiye sınıfının özellikleri ayrıntısıyla anlatılacak, geleneksel devletteki yönetici sınıfın evrimi üzerinde durularak Osmanlı Devleti'nin gerileme dönemiyle birlikte ilmiye sınıfının önemini kaybedişi anlatıldıktan sonra reform döneminde Bâb-ı Âlî'nin teşkilatlanma ve çalışma usulleri anlatılarak Osmanlı bürokrasisindeki yeri ortaya konulacaktır. Reisülkütüblükten Hariciye Nezareti'ne geçiş başta olmak üzere nezaretler döneminde Osmanlı bürokrasisinin özellikleri anlatılacaktır. Tercüme Odası ve faaliyetlerine değinilerek gayrimüslimlerin Osmanlı bürokrasisindeki yeri üzerinde durulacak, Tanzimat döneminde gelişen sivil bürokrasinin devletin merkez ve taşra sistemindeki etkisi anlatılacaktır. II. Abdülhamid Dönemi sivil bürokrasinin tasviyesi ve Bâb-ı Âlî teşkilatının yapısı anlatılacak. II. Meşrutiyet ile birlikte Hamidiye sisteminin kaldırılması çabaları anlatılacaktır.								
Staj Durum	Yok								
Öğretim Yöntemleri	Anlatım (Takrir), Tartışma, Bireysel Çalışma								
Dersi Veren Öğretim Elemanı(ları)	Doç. Dr. Aysun SARİBEY HAYKIRAN								

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Araç	Adet	Oran (%)
Ara Sınav (Vize)	1	40
Dönem Sonu Sınavı (Final)	1	60

Ders Kitabı / Önerilen Kaynaklar

1	Ali Akyıldız, Tanzimat Dönemi Osmanlı Merkez Teşkilatında Reform (1836-1856), Eren Yayıncılık, İstanbul 1993.
2	Carter V. Findley, Osmanlı İmparatorluğu'nda Bürokratik Reform Babı, 1789-1922, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul 2014.
3	Ali Akyıldız, Osmanlı Bürokrasisi ve Modernleşme, İletişim Yayınları, İstanbul 2015.
4	Roderic H. Davidson, Osmanlı İmparatorluğu'nda Reform (1856-1876), Agora Kitaplığı, İstanbul 2015.
5	N. Berkes, Türkiye'de Çağdaşlaşma, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2019.

Hafta	Haftalara Göre Ders Konuları	
1	Teorik	Dersin Tanımı, Kavramlar ve Konular
2	Teorik	"Bürokrasi" Kavramı
3	Teorik	Osmanlı bürokrasisinin oluşum süreci
4	Teorik	Osmanlı merkez ve taşra bürokrasisi
5	Teorik	Kalemiye sınıfı
6	Teorik	Klasik dönemden XIX. yüzyıla Osmanlı bürokrasisindeki değişim ve dönüşümler
7	Teorik	Ara Sınav
8	Teorik	Bâb-ı Âlî'nin teşkilatı, gelişimi ve özellikleri
9	Teorik	III. Selim ve II. Mahmud Dönemi yenilikleri ve bürokrasiye etkileri
10	Teorik	Tercüme Odası ve bürokrasideki yeri
11	Teorik	Tanzimat Dönemi reformları
12	Teorik	Tanzimat Dönemi reformları ve sivil bürokrasinin gelişimi
13	Teorik	II. Abdülhamid Dönemi Osmanlı bürokrasisi ve genel özellikleri
14	Teorik	II. Meşrutiyet Dönemi ve Osmanlı bürokrasisi
15	Teorik	Final sınavı

Dersin Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme Etkinlikleri Çerçevesinde İş Yüğü Hesabı (Ortalama Saat)

Etkinlik	Adet	Ön Hazırlık	Etkinlik Süresi	Toplam İş Yüğü
Kuramsal Ders	14	3	3	84

Bireysel Çalışma	1	12	2	14
Ara Sınav	1	8	2	10
Dönem Sonu Sınavı	1	14	2	16
Toplam İş Yüğü (Saat)				124
Yuvarla [Toplam İş Yüğü (saat) / 25*] = AKTS Kredisi				5
*25 saatlik iş yüğü 1 AKTS olarak kabul edilmektedir.				

Dersin Öğrenme Çıktıları

1	Osmanlı bürokrasisi hakkında temel ve genel bilgi sahibi olur.
2	Kalemiye sınıfının Osmanlı bürokrasisindeki yerini kavrar.
3	Klasik dönemden XIX. yüzyıla Osmanlı merkez ve taşra bürokrasisinin geçirdiği evreleri öğrenir.
4	Bâb-ı Âlf hakkında bilgi sahibi olur.
5	Tercüme Odası ve faaliyetlerini öğrenir.
6	Tanzimat dönemi sivil bürokrasinin Osmanlı devlet yönetimindeki yerini belirler.
7	II. Abdülhamid dönemi bürokrasisi hakkında ayrıntılı bilgi öğrenir.

Program Çıktıları (Tarih Yüksek Lisans)

1	Tarih araştırmaları için gerekli yöntem ve yaklaşımları kazandırmak.
2	Bilimsel bilgi oluşturacak veri toplama, literatür incelemesi ve analiz yapabilme becerilerini yerleştirmek.
3	Sosyal bilimler ve tarih için gerekli kavramlar ve terminolojiyi bilmek ve yazılı metinlerde kullanabilmek.
4	Kaynak dili becerilerini kazandırmak.
5	Tarih araştırmalarında elde edilen sonuçların bilime katkı sağlaması ve topluma etkileri konusunda duyarlılık ve bilince sahibi olmak.
6	Türk ve dünya tarihini karşılaştırmalı olarak değerlendirebilmek
7	Tarih metodolojisi ve yeni yaklaşımların yanı sıra, uzmanlaşılacak alanlara yönelik olarak ileri düzey okumalar ve uygulamalarla, tarihsel dönem ve süreçler hakkında temel bilgileri kazanmak.
8	Tez konusu ile ilgili en az bir akademik yayın yaparak, tarih araştırmaları konusunda öğrenilen metodolojik ve teorik bilgileri uygulamaya dönüştürmek.
9	Ulusal ve uluslararası düzeyde gerekli bilgi ve iletişim becerilerini kazanmak
10	Akademik hayat ve bilimsel araştırmaların gerektirdiği düzeyde davranış ve etik duyarlılığa sahip olmak.

